

An școlar 2025-2026

Când clopoțelul nu mai sună: despre abandonul școlar și absenteismul cronic

Clopoțelul care anunță începutul unei noi zile de școală nu aduce aceeași emoție pentru toți copiii. Pentru unii, el marchează o nouă zi de descoperiri și prietenii. Pentru alții, însă, rămâne doar un sunet îndepărtat, asociat cu teama, dezinteresul sau neputința. Abandonul școlar și absenteismul cronic sunt două fenomene care continuă să afecteze sistemul educațional românesc și care ascund, în spatele cifrelor seci, povești de viață complexe și dureroase.

Abandonul școlar reprezintă părăsirea timpurie a școlii, fără finalizarea studiilor obligatorii. Deși este adesea precedat de **absenteism cronic** – adică lipsa repetată și nejustificată de la cursuri –, cele două fenomene sunt strâns legate și se hrănesc reciproc. În lipsa intervențiilor potrivite, absențele duc la pierderea contactului cu procesul educațional, iar în final la abandon.

Nu există o singură cauză pentru abandonul școlar. Fiecare caz este unic și adesea rezultatul unei combinații de factori sociali, economici, emoționali și educaționali.

Factorii socio-economici se află adesea în prim-plan. Copiii proveniți din familii cu resurse materiale limitate sunt mai predispuși să lipsească de la școală. Lipsa hainelor adecvate, a rechizitelor sau chiar a hranei suficiente pot transforma școala într-un spațiu inconfortabil și stigmatizant. În unele cazuri, elevii renunță la educație pentru a contribui la veniturile familiei sau pentru a avea grijă de frații mai mici.

Mediul familial joacă un rol crucial. Lipsa sprijinului emoțional, familiile dezorganizate sau situațiile de violență domestică pot împinge elevii spre absenteism și abandon. Implicarea redusă a părinților în viața școlară a copilului sau lipsa comunicării cu școala sunt semnale de alarmă.

Factorii educaționali sunt și ei importanți. Un climat școlar neprimitor, lipsa unei relații pozitive între elevi și profesori sau un stil de predare care nu ține cont de nevoile individuale pot duce la pierderea interesului față de școală. Elevii care nu primesc sprijin adecvat în fața dificultăților de învățare se simt adesea descurajați și marginalizați.

Nu în ultimul rând, **aspectele emoționale și psihologice** contează enorm. Stima de sine scăzută, anxietatea, sentimentul de neapartenență sau bullyingul contribuie la ruperea treptată a legăturii elevului cu școala.

Soluții: comunitatea are un rol decisiv

Combaterea abandonului școlar și a absenteismului cronic nu poate fi lăsată doar în sarcina școlii sau a profesorilor. Este nevoie de o **abordare integrată**, care să implice familia, comunitatea locală, autoritățile și societatea civilă.

Comunicarea constantă între școală și familie este esențială. Părinții trebuie informați din timp despre absențele copiilor, iar întâlnirile regulate pot ajuta la identificarea rapidă a cauzelor. O familie sprijinită și informată poate deveni un aliat important în lupta împotriva absenteismului și abandonului școlar.

Adaptarea procesului educațional la nevoile reale ale elevilor poate face diferența. Activitățile atractive, metodele moderne de predare și sprijinul individualizat pentru elevii cu dificultăți de învățare pot readuce interesul față de școală.

Programele de sprijin social – burse, rechizite gratuite, mese calde sau transport – pot reduce barierele materiale. De asemenea, medierea din punct de vedere educațional, consilierea psihologică și activitățile extra curriculare pot susține starea de bine a elevilor.

Nu în ultimul rând, **colaborarea între instituții** – școală, autorități locale, servicii sociale, ONG-uri – este vitală pentru a răspunde complexității fiecărui caz. Intervențiile timpurii și personalizate au cele mai mari șanse de succes.

În spatele cifrelor privind abandonul școlar se ascund povești reale, care ilustrează cât de divers și complex poate fi acest fenomen. Ele ne arată că în spatele fiecărui copil care lipsește de la școală se află un context aparte, adesea fragil și dificil.

De exemplu, o elevă din ciclul gimnazial, provenită dintr-o familie monoparentală cu resurse financiare reduse, s-a confruntat cu responsabilități mult peste vârsta sa. Cu un părinte care lucra ore îndelungate și era rar prezent acasă, aceasta a preluat o mare parte dintre sarcinile gospodărești și îngrijirea fraților mai mici. Lipsa sprijinului emoțional și presiunea zilnică au condus la acumularea unui număr foarte mare de absențe nemotivate într-un semestru, însoțite de o scădere accentuată a performanțelor școlare și de pierderea motivației de a continua studiile. Prin intervenția coordonată a școlii și a serviciilor sociale – mediatorii școlari și comunicarea mai frecventă cu familia – situația a început treptat să se îmbunătățească, iar eleva a revenit mai constant la cursuri.

Într-un alt caz, un elev aflat la începutul liceului a acumulat peste 100 de absențe într-un singur semestru. Provenit dintr-un mediu familial dezorganizat și lipsit de repere clare, el manifesta o atitudine

sfidătoare față de autoritate și o lipsă evidentă de interes pentru activitatea școlară. Lipsa implicării părinților în procesul educațional a accentuat problema, iar comunicarea cu școala a fost minimă. Intervenția s-a bazat pe o strategie complexă, care a inclus consiliere individuală, implicarea elevului în activități extra curriculare, adaptate intereselor sale și apropierea treptată a familiei de școală. Deși procesul de reintegrare a fost lent, acesta a condus la o participare mai constantă și la o schimbare treptată de atitudine față de educație.

Aceste situații nu sunt excepții, ci realități frecvente care cer o abordare atentă și empatică. Intervenția promptă a mediatorilor școlari, colaborarea dintre familie și școală, consilierea psihologică și implicarea comunității pot schimba radical traiectoria acestor elevi și îi pot readuce pe drumul educației.

Abandonul școlar și absenteismul cronic nu sunt doar probleme ale școlii, ci ale întregii societăți. Ele reflectă vulnerabilități adânci – economice, sociale, emoționale – și cer soluții complexe și coordonate. Fiecare copil care părăsește școala este o poveste întreruptă, dar cu intervenția potrivită, aceste povești pot avea un final diferit.

Autor:

Tudor Alexandra- Victoria, mediator școlar,

C.J.R.A.E. Tulcea